

Kærlighed opbygger

Men kærligheden opbygger

1. KORINTHERBREV 8, 1

Al menneskelig tale, selv den hellige skrifts guddommelige tale om det åndelige er væsentlig overført tale; og dette er ganske i sin, eller i tingenes og tilværelsens orden, da mennesket, om han end fra fødselsøjeblik er ånd, dog først senere bliver sig bevidst som ånd, og således sanselig-sjæleligt har udlevet et vist afsnit forinden.

Men dette første afsnit skal så ikke bortkastes, når ånden vågner, lige så lidt som åndens vågner forkynder sig på en sanselig eller sanselig-sjælelig måde i modsætning til det sanselige og sanselig-sjælelige. Det første afsnit bliver netop at overtage af ånden, og således benyttet, således lagt til grund, *bliver det det overførte*.

Det åndelige og det sanselige-sjælelige menneske siger derfor i en vis forstand det samme; dog er der en uendelig forskel, da den sidste ikke aner det overførte ords hemmelighed, mens han dog bruger det samme ord, men ikke overført.

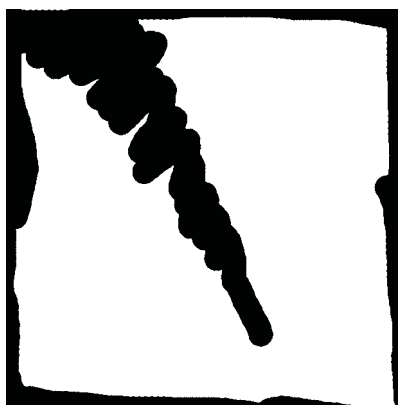
Der er en verdens forskel mellem de to; den ene har gjort overgangen eller ladet sig *føre over* på hin side, mens den anden bliver på denne side, dog er der det forbindende mellem dem, at begge bruger det samme ord. Den, i hvem ånden er vågnet, han forlader jo derfor ikke den synlige verden, han er endnu bestandigt, skønt sig bevidst som ånd, i synlighedens verden og selv sanseligt synlig; Således bliver han også i sproget, kun at hans sprog er det overførte; men det overførte ord er jo ikke et splinternyt ord, det er tværtimod det allerede givne ord.

Som ånden er usynlig, så er også dens sprog en hemmelighed, og hemmeligheden stikker just deri, at den bruger de samme ord som barnet og den enfoldige, men bruger dem overført, hvorved ånden nægter sig at være det sanselige eller sanselig-sjælelige, men ikke nægter det på en sanselig eller sanselig-sjælelig måde. Forskellen er ingeniende en på-faldenhedens forskel.

Vi anser det netop derfor med rette som et tegn på falsk åndelighed, at prale med på-faldenhedens forskel – hvilket just er sanselighed,

hvorimod åndens væsen er det overførtes stille hviskende hemmelighed – for den, som har øren at høre med.

Et af de overførte udtryk, som den hellige skrift hyppigst bruger, eller et af de ord, som den hellige skrift hyppigst bruger overført er: *At opbygge*.

Og det er allerede – ja det er så opbyggeligt at se, hvorledes den hellige skrift ikke trættes ved dette simple ord, hvorledes den ikke åndrigt eftertragter afveksling og nye vendinger, men tværtimod, hvad der er åndens sande væsen, fornyer tanken i det samme ord! Og det er – ja det er så opbyggeligt at se, hvorledes skriften med det simple ord får betegnet det højeste og på den inderligste måde; det er fast som hint bispisningens mirakel med det lidt forråd, der dog ved velsignelsen strakte rigeligt til, efterlod overflod!

Og det er – ja det er opbyggeligt, om det lykkes nogen, i stedet for at have travlt med at gøre nye opdagelser, som travlt skulle fortrænge det gamle, ved ydmygt at nøjes med skriftordet, ved taknemligt og inderligt at tilegne sig det fra fædrene overleverede, at stifte et nyt bekendtskab med det – gamle bekendte.

Som børn har vi vel alle ofte leget fremmed: Sandelig, dette er just alvor, åndeligt forstået at kunne vedblive denne i alvor opbyggelige spøg, at lege fremmed med det gamle bekendte.

At opbygge er et overført udtryk, dog vil vi nu, med denne åndens hemmelighed i tanken, se, *hvad dette ord betegner i ligefrem tale*. At opbygge er dannet af 'at bygge' og tillægsordet 'op', på hvilket altså eftertrykket må ligge.

Enhver, der opbygger, han bygger, men ikke enhver, der bygger, opbygger. Når således en mand bygger en fløj til sit hus, så siger man ikke, han opbygger en fløj, men han bygger *til*. Dette 'op' synes altså at angive retningen i højden, retningen op ad. Dog er dette heller ej tilfældet. Dersom således en mand fører en bygning, der er tredive alen høj, endnu ti alen højere, så siger vi dog ikke, han opbyggede huset ti alen højere, vi siger han byggede *til*.

Her begynder allerede ordets betydning at blive mærkeligt; thi det ses, at det dog heller ikke er højden det kommer an på. Dersom derimod en mand opførte et, om end nok så lavt og lille hus, men *fra grunden af*, så siger vi, at han opbyggede et hus. At opbygge er altså fra grunden af at opføre noget i højden.

Dette 'op' angiver vistnok retningen som højde; men kun når højden tillige omvendt er dybde, siger vi at opbygge. Deraf kommer det, at hvis en mand opbygger i højden og fra grunden, men dybden ikke rigtigt svarer til højden, så siger vi vel, at han opbyggede, men tillige at han opbyggede billigt, hvorimod vi ved at 'bygge billigt' forstår noget andet.

Eftertrykket kommer således i forhold til det at opbygge især til at ligge på: At bygge fra grunden af. Vel kalder vi ikke det at bygge i grunden at opbygge, vi siger ikke at opbygge en brønd; men skal der være tale om at opbygge, så må, ligegyldigt, hvor høj eller hvor lav bygningen end bliver, arbejdet være *fra grunden af*.

Vi kunne derfor sige om en: Han begyndte at opbygge et hus, men han blev ikke færdig. Derimod kunne vi aldrig sige om en, der føjede nok så meget til bygningen i højden, når det ikke skete fra grunden af, at han opbyggede. Hvor underligt! Dette 'op' i ordet at opbygge angiver højde, men angiver højde omvendt som dybde; thi at opbygge er at bygge fra grunden af. Derfor siger skriften også om den uforstandige mand, at han 'byggede uden grundvold'; men om den mand, som hører ordet til sand opbyggelse, eller efter skriftens ord, den, som hører ordet og gør derefter, om ham siges der, at han er lig et menneske, der byggede et hus 'og gravede dybt' (Lukas 6, 48).

Da derfor et vandløb kom og stormen stødte an på dette forsvarligt opbyggede hus, da glædede vi os alle ved det opbyggelige syn, at stormen ikke kunne rukke det.

Ak, thi som sagt, med hensyn til det at opbygge kommer det især an på at bygge i grunden. Det er priseligt, at en mand, førend han begynder, overvejer, 'hvor højt han kan opføre tårnet', men hvis han skal